ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 957 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՇԱԲԱԹ, 1899 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4—16 13 ՇԱՊԱՆ 1317 4 ՔԵՆՈՒՆԻ ԷՎ՝ 1315 Դ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 957

"بوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته. صاحب امتياز و مدير مسئول
بوزانت كجيان
مطبعه‌سى باب عالى جاده‌سى ۲۳-۲۵ نومرولو دائره مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱՅ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Litteraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆՔ

Հռովմէականաց Ս. Պատրիարքն և Հայ եկեղեցականք.— Զանգակներն որ կ՚լռեն. Ես Սրբազաններն որ զիրար կ՚համբուրեն.— Անձնասէր եղբայրներ։

Ա.

Ըստ իս, իրաւունք չունինք ա՛յնքան յառաջ երթալու, ա՛յնքան գոտեփրփուել մեր Սրբազանները, ինչպէս կ՚ընէ առաւօտեան թերթ մը, Հռովմէականաց Պատրիարքին ի մեր Պատրիարքարան այցելութեան պահուն՝ Պատրիարքարանը ներկայ չգտնուելնուն, և Սրբազան Պատրիարքին առ այդ բրած հրաւէրին չպատասխանելնուն համար։

Այո՛, փափաքող ենք որ Ազգին դաւանական տարբերութիւններով բաժնուած հատուածներուն և ազգային մարմնոյն միջեւ սէր և համերաշխութիւն տիրեն։ Մենք ալ կ՚ուզենք որ փոխանակ թշնամութեան և ատելութեան, երկուստեք մեր նշանաբանն ըլլայ Տեառն մերոյ Յիսուսի պատուական պատուէրը թէ՝ «Այսու ծանիցեն զձեզ մարդիկ զի աշակերտք իմ էք, զի սիրեցէք զմիմեանս»․ բա՛յց Ա. Այդ բանն երկուստեք պէտք է ըլլայ և Բ. Պէտք է գործով ալ ապացուցուի և ո՛չ թէ լոկ խօսքով։ Գիտենք թէ հանգուցեալ Ազարեան Պատրիարքին և իր քարտուղար Վ.ին օրով երկուց հասարակութեանց յարաբերութիւնք ո՛ր աստիճան ձգտեալ էին, մինչեւ հարկ եղաւ որ անոր յաջորդութեան հանդէսին ո՛չ ոք մեր եկեղեցականներէն ներկայ գտնուի։ Բայց նորընտիր Պատրիարքին համար կ՚ըսուէր թէ տարբեր ոգւոյ տէր մարդ է․ թէ Ազգին մեծամասնութեան հետ լաւագոյն յարաբերութիւններ ստեղծելու կուսակից է, են. և այս յուսով իր ձեռնադրութեան ալ Հայոց կողմէ եկեղեցական պատգամաւորութիւն մը պաշտօնապէս ներկայ գտնուեցաւ կարծենք։ Ասի ա՛յնքան աւելի կարեւոր քայլ մ՚էր որ հակաթոռութիւն մը անուղղակի ճանչնալ իսկ նշանակէր գուցէ։ Ասոր փոխարէն, Աշըգեան Սրբազանի յուղարկաւորութեան հանդէսին մասնակցելու համար, ինչպէս Յունաց, Պուլկարաց և Բողոքականաց նոյնպէս Հայ-հռովմէականաց Պատրիարքարանն հրաւիրագիր կ՚ղրկուի․ և սակայն Հռովմ. կղերէն ո՛չ ոք ոտք կ՚կոխէ մեր եկեղեցին։ Մենք չէինք պահանջեր որ գային և արարողութեան մասնակցէին, ինչպէս ըրեր էին Վանայ մէջ․ Բայց լոկ քաղաքավարական ցոյց մը, սանկ դասին մէջը կայնիլ մը, ինչպէս ոչ—քրիստոնեայք անգամ չեն քաշուիր ընելէ հանդիսական առիթներու մէջ, և ինչպէս լատին կղերը կ՚ընէ, յաճախ հանդիսաւոր առուրց մէջ Բողոքական և Օրթոտոքս Եկեղեցիներու արարողութեանց ներկայ գտնուելով յԵւրոպա և նոյն իսկ անցեալներն հոս՝ Պուլկարաց եկեղեցւոյն օծման օրը գտնուելով պուլկարական եկեղեցին մէջ։ Զայս չըրին Հայ—հռովմէական կղերք, վասն զի մեղք կ՚մտնեն եղեր Հայոց եկեղեցին ոտք դնելով, ըստ Գաթըրճեանի վարդապետութեան։ Ես ըստ որում մեծ յոյս մը չունէի արդէն այդ մասին, այդ զանցառութեան ալ այնքան հոգ չըրի․ բայց յուսացի որ, ի՛նչ մեղքս պահեմ, գոնէ՝ այս անգամ երբ յուղարկաւորութեան թափօրն իրենց եկեղեցիին առջեւէն անցնի, գէ՛թ կոչնակ մը զարնեն ի պատիւ Ազգին մեծամասնութեան, ի պատիւ այն Պատրիարքութեան որ գէշ աղէկ երեք—չորս դար խնամած էր զիրենք ալ։ Ըստոր, թէեւ ժամանակ չէր ներեր, հետաքրքրուեցայ մինչեւ Ոսկեբերան հետեւիլ յուղարկաւորութեան․ Բայց աւա՜ղ, մինչդեռ Յունաց կոչնակները մեծադղորդ կ՚հնչէին, ան դին Յովհաննու Ոսկեբերանի կոչնակներն անշարժ կեցած էին իրենց տեղը։ Որ և է սրբապիղծ ձեռք չէր համարձակած խառնել անոնց պերճախօս լռութիւնը։ Ժամուն դռներն ա՛յնքան ամուր փակուած էին որ կարծես օրինակը տալ կ՚ուզէին Արքայութեան դռներուն, զորս Ս.Ն Պետրոս, կոչեցեալն կեփաս, ամուր առամուր պիտի գոցէ անդենականն ընդդէմ զինքը չճանչցող հերձուածողներուն։ Ասի այնպիսի արհամարհանք մ՚էր ըստ իս Հայ Եկեղեցւոյ, մանաւանդ ոչ—Քրիստոնէից առջեւ այնքան անտարբերութիւն էր մերայնոց քրիստոնէութեան դէմ, որ եթէ ես ալ Հռովմէականներուն տեղ ըլլայի՝ ոչ թէ երթալ դիմաւորել զիրենք և ողջագուրել, այլ մօտէն անգամ չէի անցներ այդ Փերապայծառներուն։ Կ՚հարցնենք Պ. Յ. Ալանի, Մէհմուայի Ախպարի և այլոց։ Եթէ Հռովմէական կղերը մեր եկեղեցին ոտք կոխելովը դաւանապարտութեան ենթակայ պիտի ըլլար, սա օրհնեալ զանգակին քանի մը անգամ գանգիւնը ալ Ս. Յովհան Ոսկեբերանի միաբանութիւնը, մեծաւորէն սկսեալ մինչեւ ժամկոչը, Արքայութենէն դո՞ւրս պիտի վտարուէին, դժոխոց որդի՞ պիտի ըլլային։ Իրա՛և, եթէ ըլլային ալ, նորէն պէտք չէք վարանէիք։ Գիտէ՞ք ինչ կ՚ըսէ Սրբազան Առաքեալը. «Ուխտիւք խնդրէի նզով լինել ի Քրիստոսէ վասն եղբարց իմոց և ազգականաց ըստ մարմնոյ»։ Այսպէս կ՚հասկնայ Առաքեալը տոհմասիրութիւնը. լրումն օրինաց սէր է, և ո՛չ թէ ատելութիւն դաւանանական ցնդի փնդի տարբերութեանց, ու խուճապի, խմորեալ անխմորի, անջուր և ջրախառնի վրայ կայացած (*)։

Հիմակ այս այսպէս ըլլալէն վերջը, զմեզ հեթանոսներու կարգը դասելէն վերջը, Աշըգեան Ս.ի յուղարկաւորութենէն երկու օր յետոյ ցաւակցական այցելութեան գալ մեր Ս. Պատրիարքին բնակարանն և սիրալիր տեսնուիլ անոր հետ,—գէշ կարգիտան չէ․․․ Արդեօ՞ք Սրբազան Պատրիարքին ա՞նձը կ՚սիրեն։ Այն ատեն ուզածնուն չափ կրնան տեսնուիլ եւ կ՚ուզեն լատիներէն կամ յունարէն, կ՚ուզեն հին եբրայեցերէն խօսիլ, ու մի քանի անգամ զիրար համբուրել, բայց մեր Սրբազաններն ալ ազատ են զիրենք Քրիստոնեայ չճանչցող կղերականներուն քով չխօսթալ, իրենց արժանապատուութիւնն ոտքի տակ չառնել, կ՚ուզէ Պատրիարքը հրաւիրէ զիրենք կ՚ուզէ Կաթողիկոսը։ Ես գիտէք որ մեր բարձրաստիճան կղերին բարեկամ չեմ։ Բայց այս մասին կատարելապէս իրաւունք կուտամ իրենց, յանուն արդարասիրութեան։ Թո՛ղ ընթերցողը դատէ յիշեալ առաւօտեան թերթին տեսութեան և մերինին մէջ։

Ուրիշ բան է եթէ այսուհետեւ տարբեր ընթացք մը ցոյց տայ այդ փոքրամասնութեան կղերն՝ ազգային մեծամասնութեան եւ անոր Եկեղեցւոյն հանդէպ, նուազ միջնադարեան, նուազ անհոյլատու ոգի ցուցնէ, գաւառաց մէջ նուազ հետապնդէ Ազգ. Եկեղեցին, Քրիստոնէութեան հիմնադրին մարդասիրական և վեհ սկզբունքներուն և դարուս քաղաքակիրթ պահանջմանց համաձայն գործէ, այն ատեն մթնոլորտը կրնայ նորէն տաքնալ եւ այն ատեն միա՛յն Սրբազաններուն համբոյրները կրնան արժանանալ գտնել սրտերու մէջ, և անմահ Պէշիքթաշլեանի «ի մի համբոյր ցըրուին ի բաց»ը յիշեցնել վերստին։

ՀՈՐՈՑ

(*).—Թող Ս. Յովհան Ոսկեբերան ելնէ անգամ մը պառկած տեղէն և տեսնէ թէ իրեն եկեղեցի կանգնող ջերմեռանդները ի՛նչպէս կ՚հասկնան Քրիստոնէութեան ոգին, քրիստոնէական եղբայրութեան, զոր այնքան պերճախօս ճշմարտեց, այնքան ոգւով եւ ճշմարտութեամբ քարոզեց ինք Ոսկեբերանը։

"ԱՆԾԱՆՕԹ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒՀԻՆ,,

ՆՈՐԱՎԷՊ

Օտար երկրի մէջ պանդուխի մը անշուք յարկին տակ հիւանդ պառկած էր։

Երիտասարդական յանդուգն ձեռնարկութիւնը՝ փառասիրական ձգտումներէ չարժուած՝ մղած տարած էր զինք հոն։

Դիւրին ու բարեկեցիկ կեանք մը կուգար, միօրինակութիւնը, աննշանութիւնը ձանձրացուցած էին զինք, ու կամքի աննկուն ոյժով մը թօթափելով հանգստաւէտութեան բոլոր պայմանները, եկած նետուած էր ժխորի և պայքարի մէջ։

Զուարթ համակերպութեամբ մը ընդգրկած էր տառապանքը, հաստատ միտքը դնելով հասնիլ, ու պիտի հասնէր։

Տարօրինակ ընկճում մը սակայն նկարուած էր այն գիշեր դէմքին վրայ։

Գիրքեր, հանդէսներ, թերթեր, ցիրուցան նետուած էին վերմակներուն վրայ, բարձերուն տակ, ամէն տեղ. չէր կարդար, ակնապիշ կը խորհրդածէր։

Հիւանդ էր։

Ցուրտ ու լուռ պատեր չորս կողմը, դիմացը միակ պատուհան մը որուն ետեւ երկինքը սեփ սեւ, տխուր ու մռայլ կարասիներ, ամենքն ալ օտար, ամենքն ալ անկարեկիր։

Խոր լռութիւն ամէն տեղ, դուրսը անձրեւի սմսեղուկ ձայն մը միայն առուլընէ ի վեր նոյն հոգեպաշտ խմլտուքով, ու ներսը, չէնքին մէջ, իր սենեակէն անդին, երբեմն երբեմն ոտնաձայներ որ վեր կ՚ելլան վար կ՚իջնան, ետ կամ առաջ կ՚երթան, բայց երբեք կանգ չեն առներ իր դրան առջեւ։

Սրտատրոփ կը հետեւի երբեմն մօտեցող ոտնաձայներուն, անձկանօք ականջը կը լարէ լսելու համար այն հեշտալի պզտիկ հարուածները, որ հիմա պիտի զարնուին իր դրան. բայց ոտնաձայները անողորմ եւ անողոք կ՚անցնին կ՚երթա՜ն ի բաց ու կը կորսուին հեռուն։

Ի՞նչ, այցելո՞ւ մը կ՚սպասէ։ Ո՛չ. բայց ըղձանք մը. մէկէ մը յիշուելու կարօտը. յո՞յս տարտամ։

Պահ մը վերջը յոգնութիւնը կ՚ընդարմացընէ զինք. արտեւանունքը կը ծանրանան ու կը քնանայ։

Եւ ահա յանկարծ քանի մը հարուած կը զարնուին դրան, ընդոստ կը զարթնու ու «մտէ՛ք» կ՚ըսէ թէ՛ ուրախ թէ՛ զարմացած. ձեռք մը ներս կը մտնէ պայուսակ մը բռնած. ետեւէն ալ քասքէթով մարդ մը կապոյտ զգեստով, ճերմակ կոճակներով. ցըրուիչն է որ նամակ մը կը բերէ. յանձնարարեալ նամակ մը։

Երկինքէն իջած մխիթարութիւնն է այս պահուն իրեն համար այդ նամակը. խնդութեամբ կ՚ընդունի զայն ու երկու փռանք կը կարկառէ ցրուիչին, որ այդ առատաձեռնութեան առջեւ շփոթած՝ խորին խոնարհութեամբ շնորհակալութիւն կը յայտնէ ու կը մեկնի։

Մոխրագոյն քառակուսի անվլոբ մըն է մոխրագոյն կնիքով կնքուած։ Երեւոյթը վշտահար. վրան փրանսերէն անվարժ գիր մը բոլորովին անծանօթ և սակայն իր անունն է և իր ատրէսը։

Կը բանայ, ութ երեսով նամակ մը հայերէն. փափուկ գողտրիկ գիր մը, զոր չի ճանչնար. ստորագրութիւն կը փնտռէ. չի կայ. ստորագրութեան տեղ «անծանօթ բարեկամուհի մը» կը տեսնէ գրուած դողդոջուն ձեռքերով. թուականը կը նայի, ան ալ չի կայ «Հոկտեմբեր 10էն վերջ» ըսուած է. ճիշտ իր մեկնած թուականը յորմէհետէ երկու ամսոյ չափ անցած է։

Ու մեծ հետաքրքրութեամբ, մեծաւ զարմացմամբ կ՚սկսի կարդալ։

Նամակն ընթերցած պահուն անըմբռնելի սեղմում մը կ՚զգար սրտին մէջ, ու կը փղձկէր։ Ճանչցած էր «անծանօթ բարեկամուհին»․ խանդապատանքի զեղմամբն այնպիսի պզտիկ դէպքեր, մանրամասնութիւններ կը յիշէր, որ հակառակ զգուշութեանը մատնած էր զինքը։ Ան էր։ Ա՛ն աղջիկն որոյ նկատմամբ ունեցած միակ զգացումը յարգանք միայն եղած էր. իսկ սէ՛ր՝ բնաւ մտքէն իսկ չէր անցած։ Խուսափած և զգուշացած էր միշտ անկէ ու կ՚կարծէր թէ անտարբեր է այլ եւս իրեն նկատմամբ։

«Ինչո՞ւ կը գրեմ քեզ այդ նամակը» կ՚ըսէր «անծանօթ բարեկամուհին»։ «Չեմ գիտեր։ Ես մանկամարդ աղջիկ մը, ի՞նչպէս կ՚համարձակիմ տառ։ Ո՞վ, ի՞նչ բան իրաւունք կուտայ ինձ առ այդ. ո՛չ ոք, ո՛չ ինչ, սաչափը միայն գիտեմ որ եթէ չգրէի պիտի խենթենայի. բուռն, անզսպելի պէտք մ՚էր ատիկա սրտիս համար, տեղի տուի. ներեցէք ինձ։

«Կը ճանչնամ ձեր տարապայման խղճահարութիւնը, գիտեմ թէ մեծ վիշտ պիտի պատճառեմ ձեզ այդ անակնկալ յայտնութեամբ, որուն չէիք սպասեր. որուն չէ՛իք․․․ փափաքեր, բայց դուք ի՛նչ յանցանք ունիք, սէրը ինքնին բուսաւ և աճեցաւ սրտիս մէջ, դուք երբեք չը քաջալերեցիք զայն։

«Երկու տարի է հիմա որ կ՚կրեմ կուրծքիս տակ ատ այրող կրակը. սուրբ գաղտնիք մըն էր ատիկա ինձ համար, հետս գերեզման երթալու դատապարտուած։ Մենէ շատեր ունին ատանկ գաղտնիքներ, զորս իրենց հետ գերեզման կ՚տանին։

«Ցորչափ հոս էիք, դիւրին էր ինձ լռել, յոյսը կ՚օրրէր ու կը զօրացընէր զիս, աչքիս առջեւ կը տեսնէի ձեզ երբեմն երբեմն, մօտէն կամ հեռուէն, ու այդչափը կը բաւէր ինծի։

«Հիմա որ անհետացաք և ո՛ գիտէ ո՛րքան տարիներու համար, ահաւոր պարապ մը կ՚զգամ շուրջս. ամէն բան յանկարծ մթնցած, խաւարած կը տեսնեմ, արեւն է կարծես որ անհետացաւ, այո՛, կեանքիս արեւը, ու կը վախնամ ու կը խղդուիմ, ա՛լ անհնար է ինձ լռել, աղաղակ մը արձակելու պէտք ունիմ և ահա այդ աղաղակն է զոր կ՚արձակեմ այդպէս քեզի գրելով։

«Ի՞նչ կը յուսամ, ի՞նչ կ՚ակնկալեմ. ո՛չ ինչ, ես գիտեմ որ դուք չէք սիրեր զիս, թոյլ տուէք ինձ միայն որ մէկ-մէկ մերթ ընդ մերթ գրեմ ձեզ այդպէս. պատասխան չեմ սպասեր, չեմ ուզեր, կ՚ուզեմ անծանօթ մնալ. այդպէս կը փափաքիմ։

«Թող չզարմացընէ ձեզ այդ փափաքը, անվստահութեան նշան մը չէ՛ ատիկա ձեզի դէմ։ Ես խորապէս կը ճանչնամ ձեր սիրտն ու հոգին, դուք անկարող էք ծաղրելու, անկարող էք չարաչար գործածելու աղջկան մը տկարութիւնը, գրօսանքի, զուարճութեան կամ սնապարծութեան առարկայ մը ընելով զայն։ Կը յիշեմ օր մը մեր տան մէջ ձեր բուռն բորբոքումը երիտասարդի մը արարքին դէմ, որ ձեզի ու քանի մը բարեկամներուն հետ նստած իր յաջողութիւններովը կ՚պարծենար, անուններ յիշելով ու ծաղրելով զանոնք. աղջկան մը հետ ունեցած սիրային թղթակցութիւնները կը ցուցնէր, խոստովանելով հանդերձ թէ չէր սիրեր այդ աղջիկը. կատաղի գայրոյթով մը լանցուցիք ու յանդիմանեցիք այդ երիտասարդը, վա՛ս ու լրբ կոչելով զինքը. չ՚համարձակելով պատասխանել ձեզի, անամօթաբար խնդալ սկսաւ. «Եթէ չէք սիրեր ա՛դ աղջիկը՝ կ՚ըսէիք, ներելի չէ ձեզ թղթակցիլ իրեն հետ ու ծաղրել թերեւս մաքուր ու միամիտ սիրտ մը. իսկ եթէ կ՚սիրէք, ներելի չէ՛ ձեզ անոր անունն իսկ արտասանել օտարներու առջեւ»։ Ես ան ատեն քովի սենեակէն մտիկ կ՚ընէի ու կ՚սքանչանայի ձեր վրայ։

«Օ՜հ, ո՛չ, տարակոյս չ՚ունիմ ձեր լուրջ ու պարկեշտ նկարագրին վրայ, այս պահուս իսկ հաւատացեմ թէ ծաղրելէ կամ յայտնելէ, պիտի կը թափէք այդ տողերս կարդալով ու չարաչար կ՚տառապիք, յանդիմանելով աղջկան մը դժբաղդութեան պատճառ եղած տեսնելով ինքզինքնիդ։ Բայց, խնդրեմ, երբե՛ք, մի՛ այպանէք, դուք անմեղ էք և ես չեմ գանգատիր իմ դժբաղդութենէս կեանքիս երջանկագոյն տարիներն եղան այդ երկու տարիները, կ՚օրհնեմ ու կը սիրեմ իմ դժբաղդութիւնս աւելի քան զոր պիտի չըներ տարբեր երջանկութիւն մը։

«Դուք անմեղ էք. ինչպէս որ ըսի սէրը ինքնին բուսաւ և աճեցաւ սրտիս մէջ, թերեւս երբեմն հակառակ զգուշութեանցս կ՚նշմարէիք զայն. տեսէ՞ք էր արդեօք որ ընկերութեան մէջ երբ ձեզի խօսակից կը գտնուէի դիպուածաւ, երբեմն յանկարծ յօնքերու պատուած մը կ՚անկ․․ ներ ու յուշս և անտարբեր երեւոյթ մը կ՚առնէիք․ Աչքերուս մէջ կա՞րծ մը կ՚նշմարէիք արդեօք։

«Ա՛խ, ես գիտէի որ դուք չէիք սիրեր զիս․ այսու հանդերձ կ՚զգուէի սրտիս մէջ այդ երազը, որ իմ կեանքս էր եւ որմէ չէի կրնար զրկուիլ։

«Աստուած իմ, ո՞րքան դիւրահաւան է սիրողը. եւ ո՞րքան տրամադիր ամենաչնչին երեւոյթներն անգամ իր ըղձանքին ի նպաստ մեկնելու. ամէն անգամ որ մեր տունն այցելութեան գայիք, կ՚կարծէի թէ ինձ համար կուգայիք. եւ սակայն քանի քանի անգամներ նշմարած էի որ եթէ առանձինն ըլլայի, քանի մը վայրկեան միայն հազիւ կ՚նստէիք ու միշտ քաշվալ պատճառ մը գտնելով կարեւ բարեկիրթութեամբ կ՚արդարացնէիք ձեր աճապարանքը ու կը մեկնէիք։ Ու ես տղու պէս կուլայի ետեւէն։»

Երիտասարդն այդ միջոցին ընդհատած էր ընթերցումը և արցունքը կ՚օրրէր. բայց աւա՜ղ, սիրոյ արցունք չէին իր արցունքը, այլ կարեկցութեան և տեսակ մը խղճահարութեան արցունք։

Այնուհետեւ «Անծանօթ բարեկամուհին», հետզհետէ անձնատուր իր խոստովանութեանց, կը յիշէր դէպքեր, պարագաներ, որ այլ եւս տարակոյս չէին ձգեր իր ինքնութեանը վրայ։

Ու նամակը կը վերջացընէր այսպէս.

«Թո՛ղ չվրդովի ամենեւին ձեր սիրտը, սիրոյ մէջ անձնասիրութիւն չունիմ ես, ընելիքս ըսի լմնցուցի, անկէ անդին կը մնամ քոյր մը միայն, որ կը գուրգուրայ ձեր վրայ. ճշմարիտ բարեկամուհի մը, որ չուզեր մինակ ձգել ձեզ օտարութեան մէջ. գիտեմ թէ խանդավառ ու սիրող բնաւորութիւն ունիք, գործը պէտք չէ որ պակսի ձեզի. լռումը կրնայ դժբաղդ ընել ձեզ. իմ նամակներս պիտի գան այդպէս, եթէ թոյլ տաք. մերթ ընդ մերթ բարեկամական տաք շունչ մը փչել օտարութեանդ սառուցիկ մթնոլորտին. այն պահուն ուր ինքզինքնիդ միայնակ զգալով դառնութիւնը մաղձոտէ ձեր սիրտը, իմ նամակս պիտի գայ ըսել ձեզ թէ հեռո՛ւն, շատ հեռուն մէկը կայ որ կ՚աղօթէ ձեզ համար ու ատիկա գիտնալ որ օգտակար պիտի ըլլայ ձեզ։

«Բայց ի՞նչպէս հասկնամ որ այդ նամակս հասաւ ձեռքերնիդ ու կը թոյլատրէք որ երբեմն այդպէս գրեմ ձեզ. պատասխան չեմ ուզեր որ գրէք. արդէն որո՞ւ պիտի ուղղէք, ուրեմն ահաւասիկ միջոցը։ Աս տեղ բարեկամներնուդ նամակ գրած ատեննիդ մէջը տեղ մը ըսէք որ «աս տարի մտադիր էք Ամերիկա ճամբորդութիւն մ՚ընել»․ ձեր գրեթէ բոլոր նամակները կը տեսնամ ես հոս, երբ անոնցմէ միայն մէջ աս բառերը նշմարեմ, կը քաջալերուիմ գրելու ու կը գրեմ։»

Այսուհետեւ կեանքի վերլուծութիւն մը կ՚ընէ տխո՛ւր տխո՛ւր, շատ տխուր. ու կը լռէ.—

«Պիտի տեսնա՞մ արդեօք մի օր քեզ ողջ առողջ և փայլուն վերադարձած. հաւատի եմ թէ դուք պիտի յաջողիք, բայց ես պիտի տեսնա՞մ արդեօք։ Չեմ կարծեր, ես ան ատեն, թերեւս ա՛նկէ առաջ մեռած պիտի ըլլամ արդէն։ Նախազգացում մը ս՛ա՛, ս՛ա՛. բայց հաստատ նախազգացում մը։

«Ու երբ օր մը թիթեռնիկ մը գայ թրթռալ ձեր շուրջը, գիտցէք որ անիկա իմ հոգիս է։»

Աս տեղ կը վերջանար նամակը ու երիտասարդը խորապէս վրդովուած կը բացագանչէր.

«Աստուած իմ, ինչ սրտառուչ, յուսահատ ու միակողմանի սիրոյ ինչ մորմոքիչ դաւանութիւններ. վիրաւորեալ անձնասիրութեան հպարտ դառնութիւններէն բոլորովին զերծ. ի՜նչ բարձր ու վեհանձն զգացումներ, ի՜նչ անձնուէր ու պաշտող ոգի «Ես»էն, գրեթէ բոլորովին վերացած։ Զուտ կանացի սէր մը, հլու, համեստ, խանդոտ ու վեհանձն նուիրումով միայն անկէ տարբեր, սնափառութենէ բոլորովին անմասն, անարատ պաշտումովը միայն անկէ բարձր։

«Ափսոս որ չեմ սիրեր, չեմ կրնար սիրել ատ աղջիկը»։

Ու կը թաղուէր կը մնար խորունկ մտածումներու մէջ։

Կը մտածէր թէ ի՛նչ պէտք է ընէր. պէ՞տք էր քաջալերել այդ նամակները. ո՛չ, ո՛չ։ Չէ՞ր ուզեր վերստին ու միշտ ստանալ «անծանօթ բարեկամուհի»ին նամակը։ Չէ՛, ատիկա՛ չէ, ընդհակառակն, հոգեկան մեծ մխիթարութիւն մըն էր իրեն համար սիրուած տեսնել զինք մէկէ մը, իրա՛և էր. «տաք շունչ մըն էր ատիկա օտարութեան սառուցիկ մթնոլորտին մէջ». պէտք ունէր այդ տաք շունչին. բայց... «ինք» անձնասիրութիւն մը չէ՞ր ըլլար իր կողմէն սնանիլ աղջկան մը խանդավառ գործովը, առանց իր սրտին մէջ ուրիշ արձագանգ մը կրելու անոր զգացումներէն բայց միայն կարեկցութեան արձագանգը։ Ո՛հ, ո՛չ. երբեք պիտի չկրնար զիջանիլ ատոր։

Երկար մտածելէ յետոյ, որոշեց բնաւ բան մը չգրել, ա՛տ է ըսել իմ պարտականութիւնս, ու չգրեց, ու նամակներն այլ եւս չեկան։

Տարիներ վերջը, երբ վերադարձաւ, մեռած էր այդ աղջիկն, ուրիշի հետ ամուսնացած։

Ա. ՏՐՈՒՇԵԱՆ.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ի՞ՆՉ Կ՚ԱՆՑՆԻ Կ՚ԴԱՌՆԱՅ

Անգլիական ձախողուածները խառնվեցին Սակարանները, և պահ մը նորէն մթագնեցին քաղաքական հորիզոնը։ Ո՛չ սեղանաւորք, ո՛չ ռազմավարք, ո՛չ ալ քաղաքագէտք չեն երկմտիր թէ վերջին խօսքն Անգլիոյ պիտի մնայ։ Կարգ մը Բարիզեան երկրորդական լրագրերու արտայայտած տղայական միամտութիւնը, իբր թէ Պօէրք ծովը պիտի թափեն Անգլիացիները, զուարճալիքներու կարգը միայն դասուելու արժանի է։ Ասոր ասանկ ըլլալուն չհամոզուելու համար, մարդ բնա՛ւ բան գիտնալու չէ Անգլիոյ պատմութեան վրայ, և անգլիական նկարագրին վրայ։ Բայց հոգ պատճառող բանն ա՛յս է որ կ՚վախցուի թէ Անգլիոյ յայտնի կամ գաղտնի թշնամիները, անոր զբաղած վիճակէն օգտուելով, անպատեհ խնդիրներ կ՚յարուցանեն, և Անգլիա, չափէն աւելի զբաղուած չըլլալու համար իր գլխուն, գուցէ աչք գոցէ, կամ դէմ դնէ, և ճշմարտապէս միջազգային շփոթութիւններու դուռ բացուի։ Ռուսիա և Գերմանիա արդէն մէյ մէկ ծայր ցոյց տուին, և վաղը խնդիր մ՚ալ Ֆրանսա կրնայ յարուցանել։ Գերմանիա Պարսից ծոցին մէջ կառուան մը կ՚խնդրէ, արեւելեան երկրաց վրայ։ Ռուսիա լաւելեայն կ՚բանակցի Ապտ-իւր-Րահման էմիրին հետ, քաղաքական գործակատար մը հաստատելու համար Քապուլի մէջ, այսինքն՝ ինչ որ ցարդ գաղտնապէս կ՚ընէր, այսուհետեւ յայտնապէս ի գործ դնելու, հնդկական սահմաններուն վրայ թէ՛ քաղաքական թէ զինուորական գործեր խառնելու համար։ Անգլիա ո՛ր աստիճան գերիշխանութեան իրաւունք կ՚պահանջէր Թրանսվալէ, անկէ աւելին ունի Աֆղանստանի վրայ, քանի որ անոր էմիրէն տարեկան թոշակ մը կ՚վճարէ, և պայման դրած է որ էմիրն եւ իր յաջորդներ կարող պիտի չըլլան օտար Տէրութեան մը հետ յարաբերութեան մտնել առանց Անգլիոյ հաւանութեան։ Ռուսիա տարիներէ ի վեր ակռայ կ՚կճրտէ այս սեղմումներու դէմ. բայց ձայն չի հաներ։ Հիմա Ռուսիա գուցէ պատեհ առիթ կ՚սեպէ՝ իրեն համար հաստատուած աննպաստ պայմաններէն ինքզինք բոլորովին զերծ կացուցանելու, և ցարդ չներուած դիւանագիտական ասպարէզներու մէջ թեւակոխելու, կամ չթոյլատրուած քաղաքական յարաբերութիւններ և դիրքեր հաստատելու։ Արդէն, գիտենք որ Պալքանեան մանր Պետութիւններու նկատմամբ անո՛ր համար համաձայնութիւն մը ստորագրած է Աւստրիոյ հետ որովհետեւ ա՛յնքան զբաղած է Ասիոյ խորերն որ դիտում չունի խնդիր յարուցանելու Պալքաններու կողմը։ Պարսից Ծոց, Պելուճիստանի և Աֆղանստանի սահմանք, Հնդկաստանի սահմաններուն իսլամ ցեղերը, նաեւ Չին, ամէնէն աւելի զինք զբաղեցնող կէտերէն են Ասիոյ մէջ, որոյ մէկ ծայրէն միւսը, Ռուսիա իրեն դէմ միայն և միայն Մեծն Բրիտանիան կ՚գտնէ։ Զարմանալի չէ ուրեմն որ ռուս մամուլն ա՛յնքան գոհունակութեամբ կ՚ողջունէ Ստորմպէրկի անգլիական պարտութիւնը, ինչպէս կ՚ըսեն Հեռագիրները, և Հարաւային Ափրիկէի մէջ անգլիական զինուց եւ անգլիական ընդհանուր ռազմավարութեանց անյաջող ընթացքը։ Ասոնք կրկնապէս շահեկան և շահաւոր են Ռուսիոյ համար. Նախ, ի վեր հանելով անախորժ իրողութիւնը թէ բրիտանեան Բանակն իրմէ ակնկալուած բարձրութեան վրայ չի գտնուիր, [ինչ որ ալ ըլլայ բրիտանեան Նաւատորմին գերազանցութիւնը], և երկրորդ, Անգլիոյ ուժն և ուշն Ափրիկէի մէջ զբաղեցնելով՝ ի վնաս ուրիշ միջազգային խնդիրներու։

*** Երէկ իրիկուան թղթաբերով առնուած Դեկտ. 12ի Լոնտոնի թերթերը կ՚ողբան Ստորմպէրկի պարտութիւնը, ո՛չ թէ, կ՚ըսեն, որովհետեւ քանի մը հարիւր հոգիի կորուստն ինքնին մեծ բան մ՚է՝ Հարաւային Ափրիկէի մէջ այս պահուս կամ ի մօտոյ 105,000 զօրք ունեցող Անգլիոյ համար, այլ որովհետեւ այս պարտութիւն պիտի քաջալերէ Բարկյուսոյ Հոլանտացիները կամ Աֆրիքանտէրներն և Օրանժի Պետութեան սահմանակից Պազուտօ և Քաֆիր կիսավայրենի ցեղերն՝ Անգլիոյ դէմ դառնալու, և անոր գործն ա՛լ աւելի դժուարացնելու։

Ապստամբութիւնն օր ըստ օրէ կ՚ծաւալի Բարկյուսոյ գաղութին մէջ։ Հոլանտական շարժում մը երեւցած է մինչեւ իսկ ի Բաարլ, որ Բարկյուսոյ քաղաքին [Քէյփթաուն] արուարձանն է գրեթէ։ Հոլանտական արիւն կրող բոլոր անգլիական հպատակները, Բարկյուսոյ Կառավարութեան ներքեւ, կ՚աղօթեն Պօէրներուն յաղթութեան համար, եւ առիթի մը միայն կ՚սպասեն՝ խմբովին ոտք ելնելու և բրիտանեան լուծը բոլորովին թօթափելու համար։ Ապստամբութեան վառօդը սփռուած է երկրին մէկ ծայրէն միւսն, և կրակն օրէ օր կ՚ծաւալի։ Բարկյուսոյ ոստանէն քանի մը ժամ հեռի ի Սէրէս աւան Հոլանտական Բողոքական Եկեղեցւոյ Պատուելիները չուզեցին թաղման կարգ կատարել սպանուած կամաւորի մը վրայ, որ Անգլիոյ յաջողութեան համար կռուած էր։ Հիմակ Աֆրիքանտէրները կ՚ամբաստանեն Բարկյուսոյ Վարչապետն իսկ՝ Պ. Շրայնէր՝ «ազգային շարժման» կողմը չբռնելուն համար, մինչ Վարչապետը կ՚ըսէ թէ քանի որ Թագուհիին պաշտօնեան է, չի կրնար անհաւատարմութեան կամ ապստամ-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՏԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

ՀՀՍՀ ԱԺԽ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ

ւոյն անգլիացի երէցը իրաւունք ունէր օրինաւոր եւ անմիջական կերպիւ ամուսնացնել երկու նշանածներ, մի միայն անոնց պարզ բաղձանքին վրայ, և կուտար ամուսնութեան պաշտօնական վաւերաթղթեր, որք ամէն տեղ կ՚ընդունուէին։

Հէլիկոլանտի այս առանձնաշնորհում պահուեցաւ նոյն իսկ Գերման տիրապետութեան ներքեւ։ Սակայն քաղաքային նոր օրինագիրքը, որ 1900 ցունվ. 1էն սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուի, եւ որ կայսրութեան բոլոր մասերուն համար միակերպ օրէնք մը կ՚սահմանէ, բնականաբար վերջ կուտայ Հէլիկոլանտի ամուսնական մասնաւոր օրէնսդրութեան։ Ասկից յառաջ եկած է բուռն յուզում մը կղզւոյն ժողովրդեան մէջ, որուն եկամտին մէկ աղբիւրն այսպէս յանկարծ կ՚ցամքի։ Հէլիկոլանտի բնակիչք աղերսագիր մը ներկայացուցին Ռայխստակին, խնդրելով որ իրենց առանձնաշնորհում պահուի մինչեւ 1910։ Իրենց այս պահանջ կ՚արդարացնեն 700 հազար մարքի գումար մը խոստանալով զոր պիտի հայթայթէ կղզւոյն հասարակութիւնը՝ քաղաքին նաւահանգիստը թումբ մը կառուցանելու համար։ Բայց Ռայխստակը չի կրնար բացառիկ օրէնք մը քուէարկել, ու այդ խնդիրքը մերժեց։ Անոր փոխարէն, Ռայխստակն յանձնարարեց կառավարութեան՝ Հէլիկոլանտի փոխարինութիւն մ՚ընել։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՂԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը, չքեղ կառքի մը մէջ բազմած, հանդիսաւոր թափորով նոյն մզկիթը գնաց և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետև դարձաւ կայս. Պալատ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին հոլանտական դեսպանն ընտանեօք, գերման դեսպանատան Ա. Բ. և Գ. թարգմանները, անգլիական դեսպանատան Ա. թարգմանը, Իզմիրի սպանիական հիւպատոսը, հրամանատար Պէժէ, Բէժիր և Թէմպէքիր վարչութեանց տնօրէններն և 70ի չափ օտարազգիք, որոցմէ ոմանք կայս. մեծարանաց արժանացան սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ։

ԴՈՒՐԻՆՈՅԻ ԿՈՄՍԸ. — Ինչպէս երէկ գրեցինք, Վիքդոռ Էմմանուէլ իշխանն երէկ պալատական կառքերով առաջնորդուեցաւ Եըլտըզի կայս. Պալատը, ներկայ գտնուելու համար Սէլամլըգի արարողութեան։ Իրեն կ՚ընկերանային հիւրամեծար Ահմէտ Ալի փաշա, դեսպան Մ. Բանսա, իր անձնական թիկնապահն և դեսպանատան Ա. թարգմանն ու զինուորական կցորդը։ Սէլամլըգի արարողութենէն յետոյ, արքայազուն իշխանը պատիւ ունեցաւ վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, և հրաժեշտ առաւ Ն. Կայս. Վեհափառութենէն։ Թարգմանի պաշտօնը կ՚վարէր կայս. Պալատան արարողապետ Իպրահիմ պէյ։ Ընդունելութենէն յետոյ, իշխանը նոյն արարողութեամբ Բերա—Բալասի պանդոկը դարձաւ, և ժամ 3ին դարձեալ պալատական կառքերով Սիրքէճիի կայարանն երթալով պայմանագրական կառախմբով Հռոմ մեկնեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Օսմանեան և Հելլէն կառավարութեանց միջև առեւտրական և նաւային դաշնագիր մը կնքելու մասին թէև Թուրք թերթերէ առնելով ծանուցած էինք թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած է փութով ձեռնարկել հարկ եղած բանակցութեանց, բայց Լէվանդ Հերըլտ իր երէկի թուով կ՚ըսէ թէ այս լուրը ճիշտ չէ։ Հաշտութեան պայմանագրին 11րդ յօդուածին մէջ ըսուած է թէ երկու կառավարութիւններն իրենց կ՚վերապահեն յետոյ առեւտրական ու նաւային դաշնագիր մը կնքելու իրաւունքը, և թէ մինչև որ այդ դաշնագիրն ստորագրուի, առեւտրական ու նաւային ազատութիւնը պիտի պահուի փոխադարձաբար։ Ահա կայս. Իրատէն 11րդ յօդուածին յիշած այս պայմաններուն երկարաձգման միայն կը վերաբերի։

—Աթէնքի թերթերը կ՚գրեն թէ օսմ. և հելլէն պատուիրակներու միջև երեք կէտերու մասին միայն անհամաձայնութիւն կ՚տիրէ և թէ մայրաքաղաքիս հելլէն դեսպանն և Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարարն հեռագրաւ կ՚բանակցին ասոնց մասին։ Ցունաստանի արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ կազմուած յանձնաժողովը, որ կ՚խորհրդակցի հելլէն պատուիրակներու պահանջած հրահանգներու մասին, դեռ չէ կրցած ելք մը տալ իր աշխատութեանց։

—Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է թէ Բ. Դրան և Հելլէն կառավարութեան միջև գոյացած համաձայնութեան մը հետեւանօք, Թուրքէ-հելլէն առեւտրական դաշնագրի պայմանաժամը, որ դեկտ. 10ին կ՚լրանայ, վեց ամսի չափ երկարաձգուած է։ Այս ժամանակամիջոցին մէջ նոյն դաշնագրի նորոգման համար բանակցութիւններ պիտի կատարուին։ Աթէնքի թերթերը կ՚ըսեն թէ այս որոշում տրուեր է Թուրքէ-հելլէն հիւպատոսական պայմանագրի խառն յանձնաժողովոյ վերջին նստին մէջ։

—Պոլսոյ հելլէն դեսպանատան թարգմանը, վերջերս Աթէնք գացած միջոցին, իր հետ տարած է ընդարձակ տեղեկագիր մը, որ կ՚պարունակէ Թուրքէ-հելլէն հիւպատոսական պայմանագրի մասին Օսմ. պատուիրակներու հետ կատարուած վերջին բանակցութեանց մանրամասնութիւնները։

—Թուրքէ-հելլէն սահմանագլխին վրայ երկու նոր ամրոցներ ևս շինուած են։

ՏԷՕՑԷԼ ՊԱՆԳԻ տնօրէն Տոքթ. Սիմէնս երէկ առտու մայրաքաղաքս եկաւ պայմանադրական կառախմբով։ Կայարանին մէջ իսկ ընդունեցաւ հեռագիր մը, որով Վիլհէլմ կայսրն ազնուականութեան տիտղոս կ՚շնորհէր իրեն, ի վարձ երկաթուղիի շինութեանց մէջ իր ունեցած յաջողութեանց։ Տոքթ. Սիմէնս Պոլիս եկած է՝ կայս. կառավարութեան հետ ելմտական կարգադրութիւններ ընելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Լէնտէրպանք դրամատան տնօրէնը, որ Բարիզ գացած էր Պուլկարիոյ ելմտական կացութեան մասին կատարուած բանակցութեանց մասնակցելու, Վիեննա դարձեր է։ Բանակցութիւնք դեռ չեն աւարտած։ Խնդիրը երկու գլխաւոր կէտերու շուրջ կ՚դառնայ։ Դրամատէրներու խմբակը կ՚առաջարկէ Ա. 25 միլիոն ֆրանքի չափ գումար մը փոխառութիւն ընել Պուլկար կառավարութեան 100ին 5 տոկոսաբեր եւ գանձատոմսի ձեւին տակ, որ Բարիզի մէջ շրջաբերութեան պիտի հանուի, և Բ. յունվարի կտրոնը վճարելու համար հարկ եղած գումարն հայթայթել, երբ 4 միլիոն ֆրանք, որուն փոխարէն Պուլկար կառավարութիւնն իպահ պիտի ձգէ Պուլկարիոյ արժեթղթերէն մաս մը։ Մօտերս բանակցութիւնք պիտի շարունակուին Բարիզի մէջ։

—Պուլկար թերթ մը կ՚ըսէ թէ Դանուբի աւստրօ-մաճառ շոգենաւային ընկերութիւնը չընդունիր վաճառականներու տուած նոր պանքնօդները, առարկելով թէ Պուլկարիոյ Ազգային Պանգան կ՚մերժէ զանոնք հնչուն դրամի վերածել։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄՆ ԻԶՄԻՐԻ ԱՌՋԵՒ. —Անցեալ Բչ. օր Իզմիրի կուսակալ Քեամիլ փաշա և զինուորական հրամանատար Օսման փաշա այցելութիւն տուեր են ծովակալ Ֆուռնիէի, անոր գտնուած Պէժէնիւս զրահաւորն երթալով։ Ֆրանսացի ծովակալը նոյն օր փոխադարձ այցելութեան գացեր է կուսակալին և զինուորական հրամատարին, և մեծ պատիւներով ընդունուեր է։ Հետեւեալ իրիկուն, Ֆրանսական հիւպատոսարանին մէջ մեծ շքով տեղի ունեցեր է ֆրանսական գաղթականութեան կողմէ կազմակերպուած պարահանդէսը։ Ծովակալ Ֆուռնիէ անհանգիստ ըլլալով չէ կըրցած գալ։ Ներկայ գտնուեր են կուսակալը, Օսմ. և ռուսական տորմիղներու բարձրաստիճան սպայք, հիւպատոսք, Օսմ. պաշտօնատարք և 700ի չափ հրաւիրեալք։

—Ինչպէս գրեցինք, ֆրանսական նաւատորմը մեկնած ըլլալով Իզմիրի նաւահանգիստէն, քանի մը օր առաջ հասեր է Սելանիկ, ուրկէ ուղղակի Թուլոն պիտի վերադառնայ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնն հրահանգ ստացած էր որ ամէն շաբթու 150,000 ղրշ.ի գումար մը վճարուի հանգստեան թոշակի սնտուկին, հանգստեան կոչուած անձերուն ամսականները կանոնաւորապէս վճարուելու համար։ Արդ, Սպարապետութիւնը խնդրած է Բ. Դռնէն որ այս գումար ամէն շաբթու անպատճառ վճարուի Մաքսային վերատեսչութեան կողմէ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ. —Ճափոնցի վաճառական Մ. Եամատա, որ վերջերս իր հայրենիքը գացած էր Թանկագին Թռչուններու հաւաքածոյ մը բերելու, յաջողեր է կազմել կարեւոր ընկերութիւն մը, որու նպատակն է Թուրքիոյ և Ճափոնի միջև բարեկամական կապերն աւելի ևս ամրապնդել և առեւտրական յարաբերութիւններն ընդարձակել երկու երկրաց մէջ։ Այս ընկերութեան կ՚անդամակցին պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, վաճառականներ, լրագրոց տնօրէններ, փաստաբաններ և գրագէտներ։ Ընկերութիւնը տարին երկու անգամ պիտի գումարի, մարտին և հոկտեմբերին։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանն Արտաքին գործոց նախարարին պաշտօնապէս ծանոյց թէ իրեն տեղ հոլանտական դեսպան կարգուած է Ամերիկայի դեսպան Ֆօն Քէլլէ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան նախաձեռնութեամբ, կայս. նահանգներու Իտատիէ վարժարաններու մէջ մասնաւոր սրահներ պիտի յատկացուին այն հնութեանց և թանկագին առարկայից համար, որք երեւան կուգան նոյն նահանգներու մէջ։

ՆՈՐ ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ. —Թնդանօթարանի մէջ պատրաստուած 46 Քրուբի նոր թնդանօթներու փորձերը մօտերս պիտի կատարուին, ըստ կայս. հրամանի։

ԱՐԳԻԼԵԱԼ ԶԷՆՔԵՐ. —Տեղս կ՚ըսէ թէ կայս. կառավարութիւնն որոշած է մաքսատուներն հասած զէնքերն իսկոյն գրաւել և բնաւ հատուցում չընել անոնց տէրերուն։

ՓՈԹՈՐԻԿ ԵՒ ԱՆՁՐԵՒ. —Անցեալ Շբ. և Կիր. Էտիրնէի մէջ սոսկալի փոթորիկ մը ծագելով հեղեղանման անձրեւներ տեղացեր են։ Նոյնպէս Պէրութի մէջ փոթորիկ մը ծագելով, բաւական առագաստանաւեր ցամաք ինկեր են։ Ջուրերը բազմաթիւ վաճառատանց և բնակարաններու ստորին յարկերը ողողեր են։ Մարդու կորուստ չկայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանն Ուքսինօկրատի դղեակէն Սօֆիա վերադարձեր է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ. —Իզմիրի մէջ ձէթի գինն 9 ղրշ.ի բարձրացած է։ Կ՚կարծուի թէ մօտերս աւելի պիտի սղէ։

—Բամպակի գինն ալ հետզհետէ կ՚բարձրանայ Աղեքսանդրիոյ և Լիվըրբուլի մէջ։

ԳՈՂՑՈՒԱԾ ՇԱԼ. —Սուլթան Մահմուտի դամբարանէն վերջերս ծանրագին շալ մը գողցուած էր։ Ոստիկանական քննութիւնք հաստատեցին թէ այդ շալը կ՚գտնուէր շալի վաճառականի մը քով, որ յայտնեց թէ դամբարանին մէկ պահապանէն գնած էր զայն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Պաշտօնական Ծանուցումներ Ազգային Պատրիարքարանէ. — Ցառաջիկայ Երեքշաբթի, 7 դեկտեմբեր, Օգոստափառ Սուլթանին ծննդեան տարեդարձը լինելով, նոյն օրն հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք տեղի պիտի ունենան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ՝ վասն արեւշատութեան և թանկագին կենաց Նորին Կայսերական Վեհափառութեան։ Ուստի կ՚հրաւիրուին մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող Սրբազան Եպիսկոպոսունք, Ս. Եկեղեցեաց Քարոզիչք, Վարդապետք, Աւագերիցունք և Քահանայք, ազգային աստիճանաւորք և Ընդհանուր ու Վարչական Ժողովոց և տեսուչ ու Թաղական խորհրդոց և հոգաբարձութեանց ու խնամակալութեանց անդամք, նոյն օրն առաւօտեան ժամ 4 ու կէսին ներկայ գտնուիլ ի Պատրիարքարանս, իբրև հրաւիրագիր նկատելով ներկայ յայտարարութիւնը։

ԿՆԻՔ

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Խառն ժողովը գումարեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենապետութեամբ Բարձր. Ցարութիւն փաշայի։ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական խնդրոյն նկատմամբ Բ. Դռնէն եկած պաշտօնագիրը կարդացուելով, Ժողովը տեղեկացաւ պարունակութեանն, և յետ խորհրդակցութեան, որոշեց պարտուպատշաճը, որպէսզի ընտրութիւնը տեղի ունենայ ըստ վաղեմի ընկալեալ կանոնաց, ինչպէս կայս. Բարձր Իրատէն կ՚հրամայէր։ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան եղանակին նկատմամբ Խառն Ժողովոյ երեկուան նստին խորհրդակցութիւնները բաւական երկար տեւեցին, և Ժողովն ուրիշ խնդրով զբաղելու ժամանակ չունեցաւ։

—Կայս. Իրատէին համաձայն, Կաթողիկոսական ընտրութեան հսկելու պաշտօն ունեցող Պէհա պէյ ի մօտոյ կ՚մեկնի Ատանա։

—Ինչպէս որ երէկ գրեր էինք, Ատանայի և Հալէպի կուսակալութեանց ուղղուած յանձնարարագիրները տակաւին Պատրիարքարան հասած չըլլալով, ուրիշ թղթաբերի մը մնացած է անոնց հաղորդումը Տ. Սահակ Սրբազանին։

—Այսօր Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ պիտի գումարուին Կրօնական Ժողովէն Տ. Վահրամ Եպս. և Քաղաքական Ժողովէն Ստեփան փաշա՝ Խառն Ժողովին երէկի խորհրդակցութեանց արդիւնքը բովանդակող Թագրիրին ընթերցումը լսելու, որ անմիջապէս պիտի մատուցուի ուր որ անկ է։

—Այսօրուան տօնին առթիւ պէ՞տք է որ ազգային վարժարանք փակուին թէ ոչ։ Ասիկա դեռ որոշուած չէ։ Բերայի Էսաեան վարժարանը գոց է, իսկ քիչ մը վարը, Ղալաթիոյ Նախակրթարանը բաց է, նմանապէս կեդրոնական Վարժարանը։ Այս անհաւասարութիւն պատիւ չի բերեր այն կարգաւորութեան որուն այնքան նախանձախնդիր է Ուսումն. Խորհուրդը։

—Ազր. Պոլսոյ պատուական քահանան Տ. Արսէն երէկ անձամբ յանձնեց Ազգ. Հիւանդանոցին՝ վեց չափահաս որբերը զորս Ազր. Պոլսոյ Որբանոցէն բերած ըլլալը գրեր էինք։ Կը լսենք թէ այս պատանիք իրենց երկիրը պիտի ղրկուին։ Ազր. Պոլսոյ ազնիւ ազգայինք շատ լաւ կերակրեր, խնամեր էին այս տղաքը, և ճամբայ հանած պահուն ամէն բան նոր շիներ էին անոնց համար։ Բայց ինչպէս գրած ենք արդէն, Ազր. Պոլսեցիք այս Որբանոցն աւելի երկար ատեն պահել չեն ուզեր. այլ կ՚յօժարին մնացած 13 որբերն ևս Ազր. Պոլսոյ հասարակութեան ծախքով ղրկել իրենց գաւառները, կամ Պատրիարքարանէն որոշուելիք ուրիշ Որբանոց մը, և կ՚խոստանան տարուէ տարի 50—60 լիրա վճարել անոնց պահպանութեան համար։ Արդէ ընթացքովը, իրենց Որբանոցը շատ աւելի սուղի կ՚նստի իրենց, և որովհետեւ քաղաքացիք այլ ևս չեն նպաստեր՝ տիրող դրամական սաստիկ տագնապին պատճառաւ, բոլոր բեռը մնացած է Ի սէր Յիսուսի անուն Աղքատախնամ ընկերութեան վրայ, ի վնաս քաղաքին հայ աղքատներուն։

—Երէկ, ի ներկայութեան Պատ. Հոգաբարձութեան, տեղի ունեցաւ Ազգ. Հիւանդանոցի նորաշէն յարկին բացումը, զոր կառուցած է Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան, իբրև շարունակութիւն Վերաշինութեան գործին։ Գարնան պիտի սկսի նոր եկեղեցիին շինութիւնը։—Նոր շէնքին բացման առթիւ, Տ. Վարդան Վրդ., Հիւանդանոցի հոգեւոր հովիւը, պատշաճ աղօթք մ՚ըսաւ, շրջապատեալ քահանաներով և դպիրներով, օրհնեց Ազգին Տան համար աշխատողները, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան համար, և Պահպանիչ ըսաւ։ Ցարութիւն էֆ. Ասլանեան ևս ներկայ էր։

—Կ՚լսենք թէ Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան կ՚շարունակէ իր հետազօտութիւնները՝ իր կառուցանելիք Որբանոցը յարմար գետնի մը համար։ Հիմա կուան խօսքն այն է որ Ս. Ցակոբայ Որբանոցին միւս կողմը ծովեզերեայ գետնի մը պիտի գնէ և անոր վրայ պիտի շինէ։

—Կեսարիոյ Սրբազան Առաջնորդը մեզ ղրկած է 100 ղրշ. հիւանդ ուսուցիչ Դաւիթ էֆ. Սարգիսեանի ընտանեաց համար։ Այս բարի նպատակաւ մեզ ղրկուած գումարը կ՚յանգի ուրեմն 3,147 ղրշ.ի։

—Ուսումնական Խորհրդոյ երէկի նստին մէջ, Քաղաքական Ժողովոյ կողմէ եղած յանձնարարութեան համեմատ, որոշուեցաւ վաւերացման ներկայանալի դասագրոց արտօնագրի համար փոխանակ յիսուն ղրշ. դիւանական ծախքի, նոյն համեմատութեամբ դասագիրք ստանալ հեղինակներէն և յատկացնել կարօտ վարժարանաց։—Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ դարմանուող Դաւիթ էֆ. Սարգիսեան ուսուցչին նկատմամբ եղած կարգադրութեանց գոհութեամբ վերահաստատ ըլլալէ յետոյ, որոշեց խնդրել Հոգաբարձութենէն որ բարեհաճի բժշկական մասնաւոր հոգածութեան առարկայ ընել անոր վիճակը։ Խորհուրդը տեղեկանալով նաև ի նպաստ յիշեալ ուսուցչին բացուած հանգանակութեան արդեանց, յանձնարարեց դիւանին շարունակել տալ հանգանակութիւնը։ —Պաղտատի և Բաղէշի վարժարանաց վիճակացոյցներն եւս հասած ըլլալով, պէտք տեսաւ սպասել միւս գաւառներէ գալիք տեղեկագիրներուն, ձեռնարկելու գաւառային վարժարանաց ընդհանուր վիճակացոյցի մը պատրաստութեան։—Ատենադպիր անդամներէն Պետրոս էֆ. Մ—ի կողմէ պատրաստեալ Մ—ի Նէվ—Բէ անուն օսմաներէն դասագիրքը վաւերացնելով, որոշեց գործածութիւնն յանձնարարել վարժարանաց մէջ։— Ղալաթիոյ Մատենադարանի մասին խորհրդակցութիւն մ՚ունեցաւ, որոյ արդիւնքն որոշուեցաւ յայտագրել Քաղաքական Ժողովին։ Սոյն Խորհրդակցութեան ներկայ գտնուեցաւ նաև ծանօթ բանասէր Մրմրեան Ցարութիւն էֆ.։— Նկատողութեան առնելով Գասթէմոնիի ազգային վարժարանի դաստիարակ-տնօրէն Խորթումեան Միհրան էֆ.ի մէկ տեղեկագիրը վիճակին վարժարանաց մասին, պէտք տեսաւ այս մասին բացատրութիւն ուզել տեղւոյն առաջն. տեղապահէն եւ Թաղ. Խորհուրդէն։

—Հանգուցեալ Բիւզանդ էֆ. Խոբասանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Ազգ. Հիւանդանոցին 108ական ղրշ. նուիրած են Տեարք՝ Երուանդ Փափազեան և Ստեփան Ասատրճեան։

— Ըստ խնդրանաց Ազնուազարմ Տիկին Վերոնիկ Մագսուտի և Ազն. Մագսուտ պէյի, և Տէր և Տիկին Ս. Սպարթալըի, Նորին Սրբազնութիւնը Գեր. Տ. Վահրամ Եպիսկ. Մանկունի յառաջիկայ Կիր, 5 Դեկտ., Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն մէջ Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ ի հանգիստ հոգւոյ Մագսուտ Սիմոն պէյի և ապա հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի մասնակցութեամբ յատկապէս հրաւիրեալ եկեղեցականաց և քաղցրանուագ դպրաց։

Ամէն անոնք որ կ՚փափաքին պատուել հանգուցեալոյն յիշատակը, կ՚հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ սոյն հոգեւոր արարողութեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Ա. Մուրադեան Վահան Մանուէլեան

3 Դեկտ. 99 Օրթաքէօյ

ՏՐ. Ն. Ց. ԹԻՒԼԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ—ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Եւրոպայէն նոր վերադարձած՝ բնակութիւնն հաստատած է Մաքրիգիւղ, Սագըզ—Աղաճ, Արդարարանին դիմացը։ Հիւանդ կ՚ընդունի կէս օրէ վերջ։ Գչ. կէս օրէ վերջ ձրի։ Կ՚դարմանէ ամէն ներքին և արտաքին հիւանդութիւն, մասնաւորապէս տղոց։ Կը կատարէ ամէն վիրաբուժական գործողութիւն։ Կ՚դարմանէ աչքի հիւանդութիւններ նոր մէթոտներով։

Բչ. և Ուրբ. կէս օրէ վերջ կ՚գտնուի Սամաթիա, Նաբիկին բնակարանին քով։

15—11

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՍԿՍԵԱԼ ՏԱՐՒՈՅՆ ԹՒԻՆ 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — 1828 L'UNION DE PARIS — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 94 Միլ.	Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 135 Միլ.
Հասոյթ 1896 տարւոյ	» 18 »	Հատուցած վնասք	» 90 »
Հատուցած վնասք	» 215 »	Ապահովագրեալ գումարք	» 246 »

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ.
Թուրքիոյ գործակալութեան Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահմիսճիօղլու Խան, Օսմ. Պանքային քով

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Դեկտ. — Երեկոյեան վերջին հեռագրերը կ՚ծանուցանեն թէ Ջօր. Գուլըրի բանակը ճակատեցաւ Բօլէնսոյի առջև հաւաքուած Պօէր բանակին դէմ։ Մեծ ճակատամարտ մը կ՚մղուի այս պահուս։

—Զօրավար Ֆրէնչ պատերազմական պաշտօնատան հեռագրած է թէ 1,800 Պօէրներ յանկարծական յարձակմամբ առնել փորձած են Զնաւաբուրք, բայց ետ մղուած են՝ 40 հոգի կորսնցնելով, մեռեալ և վիրաւոր։

—Սակարանին մէջ հանդարտութիւն տիրեց։ Մեծ թուով գնումներ եղան որք Հարաւ—Ափրիկեան արժեթղթերն բարձրացուցին ութ օր առաջուան գնոյն։ Րանտ—Մայնս գոցուեցաւ 38,25 ոսկիի, Զարդըրըմոր 3.58 ոսկիի։

—Ցորենի վրայ ամերիկեան լուրերը բարձր են։

ԲԱՐԻԶ. — Կ՚ըսուի թէ Բարձր. Ատեանի արդի դատին համար կառավարութիւնը իրաւախոհութեան փորձ մը պիտի ընէ։ Բարձր. Ատեանը պիտի հրաժարի քանի մ՚ամբաստանեալոց դէմ իր պահանջումներէն և պիտի ընդունի կէտէնի վերագրուած յանցանքներէն հանրային իրաւանց մասին անջատումն, և պաշտպան փաստաբանք ալ պիտի հրաժարին 103 վկայից ունկնդրութենէն, որպէսզի դատավարութիւնք աւարտին առ առաւելն յառաջիկայ Ցնվր. 4ին։ Այսօր Բարձր. Ատեանը լսեց Ֆրանսուա Գոբէի, Սիլվըդոնի և տիկ. Ժիբի վկայութիւնները։

—Ֆիկառօ արժանահաւատ աղբիւրէ կ՚տեղեկանայ թէ Վիլհէլմ կայսր Բարիզի գերման դեսպանատան զինուորական կցորդի պաշտօնը ջնջած է թիւրիմացութեանց պատճառները բառնալու համար։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Լոնտոնի մէջ հանքային արժեթղթոց անկումը պատճառ եղած է որ քանի մը վաճառատուներ դադրեցնեն իրենց վճարումներ։ Այս տուներու պարտաւորեալ հաշուեյարդարութեան պատճառաւ, անկումն աւելի ևս շեշտուած է։

* * *

Վերջին շաբաթը բաղդատմամբ նախորդ եօթնեակին, Սակարանական տեսակէտով քիչ մը թոյլ էր թէև, բայց երէկ գինները բաւական վրայ դրին։ Այսօր թէեւ քիչ մ՚ինկած՝ այլ դարձեալ ամուր կ՚բռնուին, որովհետեւ, ինչպէս կ՚տեսնուի, Սակերը միշտ կը փոխուին և կարեւոր գործառնութիւնք կ՚ըլլան Սակարաններու մէջ, այնպէս որ Եշ.էն Ուրբ., մեր Քոնս.ը 18 փր. և Երկ.ն 2 փր.ի չափ տարբերութիւն ունեցան։ Հետեւապէս այս օրուան գինները կ՚կարծուի թէ՝ վաղը դարձեալ փոխուին, փոխանակ շաբթներով սպար մնալու, ինչպէս էին ամիս մ՚առաջ։

—Այսօր Թրանսվալը հոս կ՚գնեն 59ուկէս փր.։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէառ Դ.	Օ. Ո.	24 05
Ամէնէն բարձր գին	»	24 06
Ամէնէն վար գին	»	23 38½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125 ¾
Ամէնէն բարձր գին	»	126 ⅞
Ամէնէն վար գին	»	123 ¾

ԲԱՑՈՒՄ Դեկտ. 4/16

Օսմ. Քոնս. Սէառ Դ.	Օ. Ո.	24 39½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124 ¼
Քռէտի Ժէնէրալ Օթթ.մ.	Օ. Ո.	2 34
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	— —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո.	4 17
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	715 —
» ժուիսանս	»	245 —
» պարտաթ.	Ֆր.	483 —
Անատոլուի եկթ. պարտթ.	»	498 —
» » բժնթ.	Ա. Ո.	9 20
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	Ֆր.	295 —
Քարափ Իզմիրի	»	— —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	479 —
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ	»	269 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	1 25
« ութ օրուան	»	2 62½
Ռումէլի Երկթ. »	Ֆր.	3 —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 02
Քրիմիք	»	51 05
Մէթալիք	»	15 20
Ռուսլ թղթադրամ	»	8 56

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 12½
Բարիզ 3 »	ֆր.	23 05
Ֆիօրին ամիս	ղրշ.	10 93¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէառ Բ.	Ա. Ո.	45 75
» » » Գ.	»	25 50
» » » Դ. բաց.	»	22 43
» » » Դ. գոց.	»	22 43
Փոխառութիւն Գասսայի	»	82 50
» Օսմ. 3½%	»	96 —
Տէֆանս Լօն, նոր փոխ."	»	101 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 50
Այտընի Երկաթուղի	»	09 50
Եգիպտական միացեալ	»	103 —
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	102 06
Իտալական	»	93 12
Հելլենական 5%	»	39 —
Մօնօբօլ Հելլենական 4%	»	46 50
Թանխ. » 4%	»	32 50
Պուլկ. Փոխառ. 6% 1888	»	85 50
» նոր » 6% 1892	»	85 —
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 58¾
Դրամանզեղչ		6 —

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Դեկտ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	96 40
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	121 20
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	97 75
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 19½

ԲԱՐԻԶ, 15 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէառ Դ. բաց.	Ֆր.	23 15
Օսմ. Քոնս. Սէառ Դ. գոց.	»	23 05
» » Բ.	»	46 85
» » » Գ.	»	26 10
Օսմանլիք	»	414 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	126 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	565 —
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	100 57
Քռէտի Լիոնէ	»	1009 —
Բանք տը Բարի	»	1112 —
Իտալական Ռանթ	»	94 30
Սպանիական արտաքին	»	67 70
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 32
Դրամանզեղչ	»	3 50

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Դեկտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47 95
» Լոնտոնի վրայ	»	121 25
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	61 31
Օսմ. Ռէժի	»	133 —

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ կօշիկի մեծ վաճառատան Ազգին համար տեսէ՛ք այս աւուր Դ. երեսին մէջ։

LIQUIDATION

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

345 ՄԵԾ ՊՈՂՈՏԱՅ ԲԵՐԱՅԻ 345

Գրէնք Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ՝ որոշած ըլլալով այլ ևս չշարունակել իրենց կերպասներու և ուրիշ նովոթէ ապրանքներու վաճառականութիւնը, և իրենց մթերքը կարելի եղածին չափ շուտով ձեռքէ հանելու համար, սկսած են խիստ վար գիններով ծախել իրենց բոլոր ապրանքներն՝ որոց մեծ մասը Բարիզէն նոր եկած ըլլալով, այս եղանակին համար պատրաստուած աստեղէն և բրդեղէն կերպասներու ճոխ հաւաքածոյ մը կ՚կազմեն։

Այս արտասովոր վաճառում պիտի սկսի Նոյմ. 8 Երկուշաբթի օր։ Գիներն ապրանքներու վրայ նշանակուած պիտի ըլլան։ 30—10

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000 — ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ՅԱՄԻՆ 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ՚է՝ որոյ բաժնետարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն ։ Դրամագլուխն եւ պահեստի գումարը կը հասնին 4,000,000 անգլ. ոսկիի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծական՝ կալուածք, կարասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս Խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգային հիւանդանոցի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ հրապարակ ելած է արդէն նախորդ տարիներու ծաւալէն տարբեր գիրքով, այսինքն մեծադիր ութածալ 400 էջէ բաղկացեալ ընտիր թուղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ կը պարունակէ զանազան ֆէօթլէթոններ բաժնին մէջ, ընդարձակ տեղեկութիւններ այլ և այլ ատամերներու, տոմարական հաշիւներու, ինչպէս նաև Հայ եկեղեցւոյ տօնացոյցին վրայ։ Ազգ. Հիւանդանոցի պատմութիւնն և արդի վիճակն ամփոփ կերպով ներկայացուած է, նոյնպէս Հիւանդանոցի չորս գլխաւոր բարերարներուն՝ Ցարութիւն ամիրա Պէզճեանի, Յովհաննէս պէյ Տատեանի, Պօղոս Պէյ Տատեանի և Կարապետ ամիրա Պալեանի կենսագրութիւններն ու պատկերները, ինչպէս նաև Հիւանդանոցիս ատաարող հանգուցեալ Տ. Խաչատուր Քհնյ. Տ. Գաբրիէլեանի պատկերն։ Կ. Պոլսոյ Հայ Եկեղեցիներուն և Արձանաց դպրոցանոցին պատմութենէն զատ, ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ կը պարունակէ կտակի, նուէրի և վագֆի օրինական ընդհանուր տրամադրութեանց մասին տեղեկութիւններ։ Օգտակար ծանօթութիւններ տրուած են Երկրագործական դրամատան, տոկոսի օրէնքին, ժառանգական փոխանցմանց, կալուածական տուրքին, Թղթատարութեան, հեռագիրներու, դրօշմատուրքի, զանազան տէրութեանց դրամոց և այլ մասին։ Վիճակագրական տեղեկութեանց բաժինը կը պարունակէ Օսմանեան Կայսրութեան և Հայ Եկեղեցւոյ վերաբերեալ կարեւոր ծանօթութիւններ են են, ամեն տարուան հրատարակութիւններէն աւելի ճոխ ու մանրամասն։ Այս ընտրելի հատորը, որուն 8 ղրշ. գին որոշուած է, կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով և Հիւանդանոցի Դրասենեակը։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՔԻՐՉԻՔ-ԼՈՒՎՐ

Բէրա, Մեծ-փողոց, Թիւ 436

Ռուսական դեսպանատան դիմաց

	Ղրշ.
Պարզ ատամնահանութիւն	10
Առանց ցաւի ատամնահանութիւն	15
Ակռայ մաքրել	15
Ակռայ լեցնել արծաթով կամ ոսկրափոշիով	15
Ակռայ լեցնել ոսկիով	35
Ամբողջ ատամնաշար մը առնուազն	300
Մասնակի ատամնաշար, մէկ ակռան	15

Ծանօթ. — Ակռայ լեցնելու և կամ նորէն շինելու համար եղած յանձնարարութեանց կէսը կանխիկ եւ միւս կէսն ալ շինուելէն ետքը վճարելի է։ 58

ՄԱՋՋԱ ՏՈՒՆԸ

"Օ ԿՌԱՆՏ ՕԳԱԶԻՕՆ"

Թիւ 2, Թէփէպաշի հրապարակ, Բէրա

Գ. Մ. Մաջջա, Տէր ի Լոնտոն Օլտըրմէնպըրի Թիւ 66 վաճառատան, Բէրա, Թէփէպաշի հրապարակին վրայ, Թիւ 2 վաճառատան մէջ բացած է մասնաճիւղ մը «AUX GRANDES OCCASIONS» անունով, ուր կ'վաճառին ամէն տեսակ մետաքսեղէններ, բրդեղէններ և բամբակեղէններ։

Մաջջա տունն, որ քանի տարիներէ ի վեր հաստատուած է ի Լոնտոն, այս կարգի ապրանքները մասնագիտութիւն ըրած է իրեն և ի վիճակի է շատ չափաւոր գներով ապրանքներ հայթայթելու։ Իբր մեծ կանխիկ գնող, ծանօթ է բոլոր Եւրոպայի մեծ քաղաքներու գործարանաց եւ մեծաքանակ վաճառատանց վարչութիւններուն, որք իրենց նորոյթներու մթերքն անպակաս կ'ընեն միշտ իր վաճառատունէն, բացառիկ գներով։ Մոտերս ստացաւ զանազան ապրանքներու մեծ պաշար մը, զոր այսօրուընէ սկսեալ ի վաճառ հանած է անհամեմատ կերպով աժան գներով։ Այս ապրանաց մէջ կան.

	[Զանազան գոյներով]	Ղրշ.
1800 կանգուն	Ջինական Բօնժէ	2 3/4
1232 »	Մետաքս Սադէն	2 1/2
2470 »	Մետաքս Րիշ	10
2765 »	Ջինկն. լայն Բօնժէ	3 3/4
850 »	Կլասէ Սնդուս	7 1/2
1644 »	Լայն Սիւրա	3 1/2

Մեծ քանակութեամբ բրդեղէններ և ծրարներէ մնացած կտորներ են. են։

ՈՐՈՇ ԳԻՆ. — ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՔ 1—10—1

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌԸ

Շատ մը հիւանդութեանց գլխաւոր պատճառն արեան տկարացումն է, եր կաթն որ արիւնի ոյժ տուող միակ տարրն է, կամ բոլորովին սպառած է եւ կամ խիստ անբաւական չափով մնացած է արիւնին մէջ։ Տժգոյն տղաք, օրիորդներ ու ծեռահաս տիկիններ, որք իրենց տարիքին պահանջած կայտառութիւնը չունին, չափազանց աշխատութեան ու ծայրայեղութիւններու պատճառով հիւծած անձինք, բոլորովին տկարացած եւ առողջութիւնին խանգարուած ծերեր և վերջապէս բոլոր այս կարգի տկարակազմներ, ենթակայ են արիւնի տկարութեան։ Ուրեմն պէտք է զօրացնել արիւնը, սնուցանելով զայն երկաթով։ Բուժումի այս տեսակին համար — որուն շատ մարդիկ կրնան պէտքն զգալ, քանի որ ամէնն առողջ կազմուածքն իսկ ենթակայ է տկարանալու — անհրաժեշտ է գործածել կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԵՐ ՊՐԱՎԷՆ։ Հռչակաւոր բժիշկներ ՖԵՐ ՊՐԱՎԷՆ կ'յանձնարարեն վերը յիշուած պարագաներուն համար։ Առողջութիւնը, ոյժն ու մարմնի գեղեցկութիւնը վերստանալու համար կը բաւէ քիչ մը ժամանակ այս դեղէն 15—20 կաթիլ առնել ամէն ճաշի։ 19

Ե. ՇՆՈՐՀՔԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

30, Հասիրճիլար-Խան, Սուլթան-Համամ.

Սոյն վաճառատունն՝ եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ ստացած արդուզարդի ամէն տեսակ ապրանաց ճոխ մթերքին շնորհիւ, թէ՝ ճաշակի նրբութեան եւ թէ գներու անբաղդատելի աժանութեան տեսակէտով ի վիճակի է՝ կատարելապէս գոհացնելու իրեն դիմող յաճախորդներն որք իրենց առաջին այցելութեան կրնան համոզուիլ գոյացնել տեսակներուն ազնուութեան և գներուն աժանութեան վրայ։ Վաճառատանս մէջ մասնաւոր խնամքով կ'պատրաստուին՝ խիստ ճաշակաւոր հարսանեկան ճոխ ժամեր, ամէն քօսակի դերամաոշեղի, նաեւ հարսանեկան քօղեր, քոլանթ, ժերտուաեան հագուստներ և գլխարկներ, ծաղիկներ, թաղարներ, պուքէթներ, ձեռագործի համար զանազան տեսակ տերեւներ, հունտեր, կոկոններ եւն։ Նաեւ մաքուր բանուած պաստէններ, թանթելաներ, թանթելայէ սեղանի և անկողինի ծածկոցներ, ժապաւէններ, նոր ձեւով քօռսէներ, ձեռնոց, լասէ, գոտոն, մետաքսէ եւ բուրդէ չէրիտներ, զանազան տեսակ բասմանդրիներ, գոլէ, մոթիֆ, բլիսէ կազ, բօնժէ, մուսլին, ռիշ, ֆիւչիւ, էշարբ, ֆաքէօլ, պարէժ, են։ Նաեւ պաթիսթ, սաթինէթ, ֆառ ֆառ, խալինաթ, եւ. եւ։ 40—36

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ԱԶԴԻՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ թողէք Եանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերն, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօթան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մ'է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմէջերով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու. [illegible] գլխուցաւ և ստամոքսի [illegible] պէտք [illegible] կամ գինի [illegible] խմեն, [illegible] և առողջ նոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կ'ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։ 26—24

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԴՈՐԻԱ

ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ Ի ԼԻՆՏԷՆ ՇԹՐԱՍՍԷ

Գերմանիոյ ամէնէն ՄԵԾ և ամէնէն ՀԶՕՐ կենաց Ապահովագրական Ընկերութիւն

Պահեստք	239,189,580 Ֆրանք
Ապահովագրեալ դրամագլուխ	870,644,476 »

ԱԺԱՆ ԵՒ ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՇԱՀԱԲԱԺԻՆԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ Է ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐՈՎ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն դրամագլուխ հայթայթել շաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամէնն առանց բժշկական քննութեան։

Այս կարգի ապահովագրեալ անձերու թիւն հասած է 1 ՄԻԼԻՈՆ 277,000ի

[illegible]. — Միմիայն մէկ տարի շաբաթական Մէկ Փր. վճարելով մարդ ցկեանս կ'ապահովագրուի, ընդունելու համար՝

1° 10,000 Փր. եթէ մահ պատահի։ 2° 15,000 Փր.ի հասոյթ մը, եթէ խեղութիւն պատահի, 3° 200 օր, 5 Փր. ամենօրեայ հասուցում մը, ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովու կամ երկաթուղւոյ, թրամվէյի և թիւնելի արկածներու հետեւանքով։

Դրամատուն. — ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԳԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ — Ցակոբեան Խան Թիւ 71 Ղալաթիա.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ — Ցակոբեան Խան Թիւ 12, 13 Պոլիս.

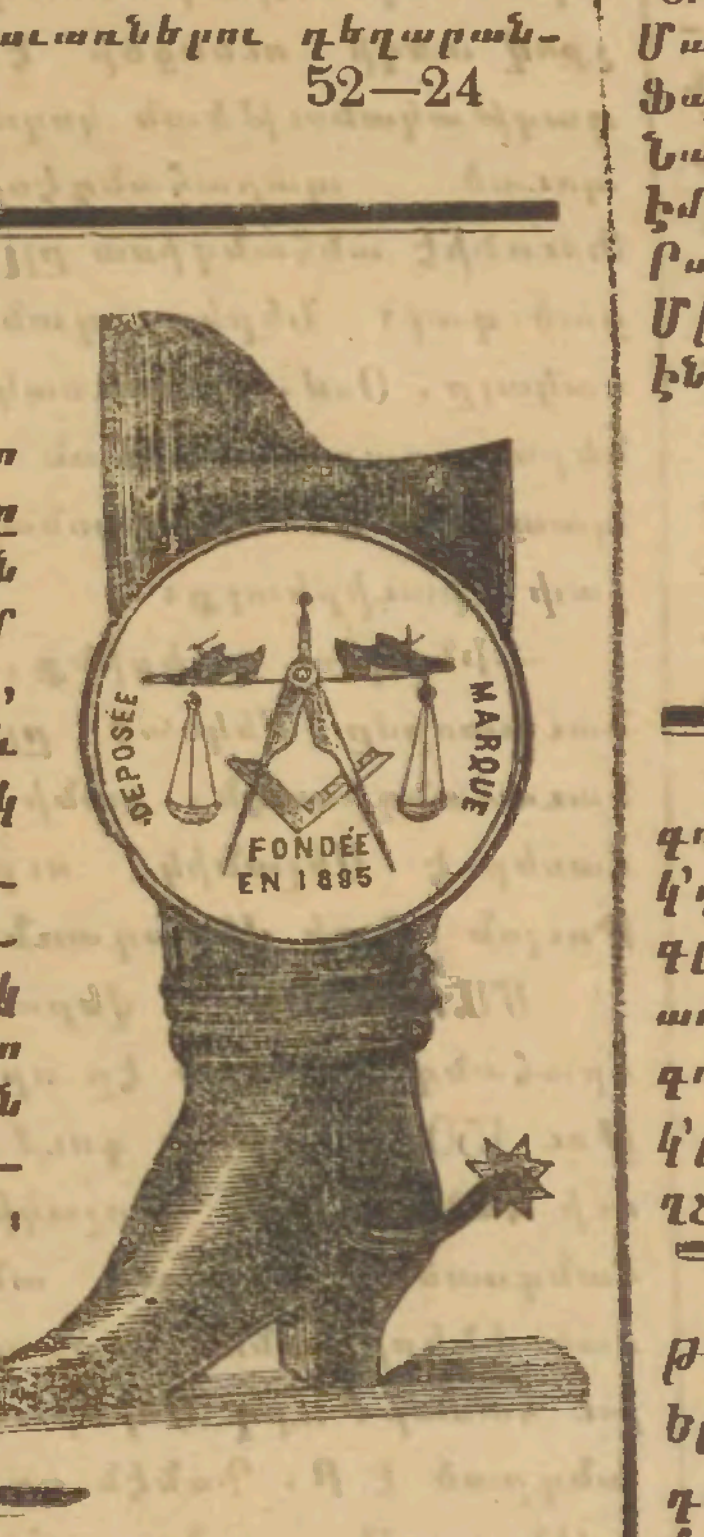
ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴԵՑԻԿ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ամէն մարդ գիտէ որ ջղային հիւանդութիւնները կը ծնին գլխաւորաբար մարմնի ու մտքի չարաչար աշխատութենէ, յոգնութենէ, հիւծումէ և ամէն կարգի զեղծումներէ։ Ջղային հիւանդութիւնները բուժելու համար մինչեւ ցարդ հնարուած դեղերն անբաւական եղած են իրենցմէ սպասուած արդիւնքն արտայայտելու, անոր համար որ վերոյիշեալ դեղերը ջիղերուն բնական ոյժը չը կորսնցնելու նպատակով միայն պատրաստուած են։ Բարիզի առաջնակարգ բրօֆէսէօրներէն Պ. ԲՐԻՒՆԻԷ, վերջին տարիներս հնարած է դեղ մը ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻԷ անուամբ, որ ոչ միայն տկարացած ջիղերը կը զօրացնէ, այլ բնական ոյժէն զատ նոր ոյժ կուտայ անոնց, որովհետեւ ինչ նիւթերէ որ կազմուած են ջիղերը, ճիշտ մի և նոյն նիւթերով բաղադրուած է այս ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻԷն։ Երիտասարդական կորով ստանալու եւ ջիղերուն ի՞նչ աստիճան զօրացած ըլլալը հասկնալու համար, կը բաւէ փորձ մը ընել այս դեղէն։

Կէս գլխու ցաւը, ջղային հազը, երեսի ջիղերուն ցաւիլը, անքնութիւնը, ջղային տկարութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, սրտի բաբախումն, ոյժաթափութիւնն եւ ուրիշ այս կարգի հիւանդութիւնները հիմնապէս կը բժշկուին ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻԷով, որ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 52—24

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ



Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բէրայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի Ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ լօշիկ, ամէն տեսակ կաշիէ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուստրին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարամանթօլ, և մետաքս, նաեւ զուտ քթանէ ամէն տեսակ ամէն գոյն, կոտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կարով և քամով։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ Ամերիկեան, անգլիական, գաղղիական առաջին կարգի գործարաններու լաստիքներ կ'գտնուին։

ԲԱՐԵՃԱՇԻՈՒԹԻՒՆ, ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

50—33 [Քարաքէօյ, պօղաչափէնի դիմաց Թիւ 15.]

ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊՀՎԳՐ. ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԲԵՇՏԱ V, ՖՐԱՆՑ ԽՕՋԷՖՓԼԱՑ 6

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

	Քրոնս
1898 Դեկտ. 31ին Ընկ.եան ՊԱՏՐԱՍՏ ԴՐԱՄՆ էր	168,924,140
Տարեկան ԵԿԱՄՈՒՏ բէօժներէ և տոկոսներէ	29,765,473
Ընկ.եան հիմնարկութենէն (1848) ի վեր ապահովագրական պայմանագրերու համար եղած ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ	362,853,507
1898 տարւոյն մէջ Ընկերութիւնը 6612 ապահովագրեր յանձնած է, որոց ապահովագրեալ դրամագլուխն է	58,680,009

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Ընկ.եան Հունգարիոյ և Արեւելքի ներկայացուցիչներուն որք ընդարձակ տեղեկութիւններու հետ պիտի տան նաեւ Ընկ.եան սակագիները։

ՏՈՔԹ. Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

ԾԱՆՕԹ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ԲԱՐԻԶԻ

Ի Մէյէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամ 9 էն 5 (Ը. Ե.)։

Բշ. Դշ. Ուր. օրերը մինչև ցերեկ կէս գնով դարմանում։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ և Միջերկրականի մէջտեղ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Մարիօդիս	5000	Թէյպըր	3000
Ֆալիլի	4500	Ֆէրօս	3000
Նայգօբըլիս	4200	Օսմանլի	3000
Իմէյչիս	3500	Թիպս	2500
Ռամիսիս	3500	Կասքօնի	1500
Մինիս	3500	Կիրէն	1500
Էնիւպիս	3000		

Դիմել առ Ժ. Վ. Ուիթօլ և Ընկ.
Ուիթօլ Խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.

34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ՆԱՄԱԿԻ ՓՈՒԼ. — Անոնք որ փոքր գումարներու փոխարէն նամակի փուլ կ'ղրկեն մեզ՝ պէտք է որ ապահովագրեն փուլ պարունակող նամակը։ Այս առթիւ նորէն կ'յիշեցնենք թէ փոքր գումարներու փոխարէն ՆԱՄԱԿԻ ՓՈՒԼ կ'ընդունինք՝ 20 հատ 40նոց փուլը 20 ղշ.ի հաշիւով միայն։

ՅՕԴՈՒԱԾԱԳԻՐՆԵՐԷՆ կ'խնդրուի թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրել։ Երկու երեսի վրայ գրուածները մեծ դժուարութիւն եւ յապաղում կ'պատճառեն։

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (29)

ՌԸՆԷ ՏԸ ԲՕՆ-ԺԷ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ՄԵՌԵԱԼԸ

— Ճիշտ է, ըսաւ Սդէնլի, հասկընալով թէ ամէն ընդդիմութիւն անօգուտ էր։ Կատարեցէ՛ք, Պարոն, ձեր պարտքը։ Սակայն անշուշտ պիտի թողուք զիս որ մինչև հոն ընկերանամ իրեն։ Կարծեմ թէ քիչ մը իրաւունք ունիմ ասոր։ Կ'ուզեմ ապահով ըլլալ թէ ամէն բան օրինաւոր կերպով պիտի կատարուի։

— Լա՛ւ, Պարոն, ըսաւ Դրիւպէր, որ չէր կրնար թէ Ամերիկացին այսքան շուտով տեղի պիտի տայ։

Եւ կառքին պատուհանէն դուրս ծռելով, ըսաւ կառապանին.

— Ի Բէրմանէնս, Քոնսիէրժըրիի քարափին վրայ։

ԺԴ.

ՍԷՆ ԼԱԶԱՐԻ ՆԱԽԱՍԵՆԵԿԻՆ ՄԷՋ

Քսան վայրկեանէն կառքը կեցաւ Քոնսիէրժըրիի քարափին վրայ, մեծ դրան մը առջև ուր պահակ զինուոր մը կեցած էր։

Նախ Դրիւպէր և յետոյ Ռօպէրդ Սդէնլի կառքէն վար իջան և օգնեցին Լիւսիէնի վար իջնելուն։

Տարաբախտ կինը կորուսած կ'երեւէր իր գիտակցութիւն։

Գաղտնի գործակալն անոր թեւէն բռնեց, չարաչուք դանէն ներս մտցուց և սկսաւ յառաջանալ այնպիսի մարդու մը պէս որ տանը ամէն կողմը գիտէ։

Ամերիկացին անոնց ետեւէն կ'երթար։

Քիչ մը տեղ քալելէ ետք, Դրիւպէր ալ կողմը դարձաւ և աղտոտ բակէ մը անցնելով պզտիկ սենեակ մը մտաւ, ուր երկու քաղաքապահ զինուորներ Ֆայանսէ մեծ վառարանի մը քով կ'քնանային։ Հոնկէ անցնելով մտաւ բաւական մեծկակ սրահ մը, որ երկու մասի բաժնուած էր կէս մարդու բարձրութեամբ վանդակապատով մը։

Մէկ կողմը՝ երկու լայն գրասեղաններ խոշոր տետրակներով բեռնաւորուած, և միւս կողմը՝ քանի մը աթոռներ պատին առջև շարուած և վառարան մը ուր քիչ մը քօքի ածուխ կը մխար։ Ջեղուէնէն կախուած էին երկու կանթեղներ որք լոյսէ աւելի գէշ հոտ մը կը տարածէին այս տխրաբոյր վայրին մէջ։

Ասիկա բանտը չէր, այլ անոր նախասենեակը։

Բէրմանէնան էր աս, ուր դիւանապետ մը և քարտուղար մը կ'սպասէին գիշեր ցերեկ։

Ձերբակալութիւնք ամէն ատեն կրնային ըլլալ, ուստի հարկ էր որ բանտն ալ ամէն ատեն բացուէր։ Եւ ամէն ձերբակալեալ Բէրմանէնէն պիտի անցնէր բանտ մտնելու համար ուր կ'մնար մինչև որ ոստիկանութիւնը կամ ընդհ. դատախազութիւնն որոշում մը տար իր մասին։

Եկողներուն հանած աղմուկէն արթննալով, դիւանապետը մեքենաբար ձեռքն երկնցուց։

Դրիւպէր անոր տուաւ ձերբակալման հրամանագիրը, որուն գործադրութիւնն իրեն յանձնուած էր Մ. Թօպէնի կողմէ։

— Անուննիդ ի՞նչ է, հարցուց դիւանապետը Լիւսիէնի, կիսաբաց աչքով մը հրամանագիրը կարդալէ ետք։

Օր. Մօնդիէ չպատասխանեց։

Վանդակապատին կրթնած զաւակը կը կուրծքին վրայ սեղմած, թշուառուհին կ'նայէր առանց տեսնելու ու կ'լսէր առանց հասկնալու։

Մարմինը կենդանութիւն առած էր բայց միտքը՝ դեռ ո՛չ։

— Ձեզի՛ կ'ըսեմ կոր, կրկնեց պաշտօնեան կոշտաբար։ Անուննիդ ի՞նչ է։

— Ձե՞ք իմանար կոր, ըսաւ ոստիկանը, անոր թեւը թօթուելով։

— Ի՞նչ կ'ուզէք ինէ։ Թողէ՛ք զիս, կակազեց Լիւսիէն։

Ու քայլ մը ետ գնաց, իբր թէ փախչելու համար, բայց Դրիւպէր անոր թեւէն բռնեց։

— Բերածնիդ խենդ մ'է եղեր, ըսաւ պաշտօնեան ուսերը թօթուելով։ Առաջուընէ ըսելու էիք։

Եւ սկսաւ տպագրեալ թուղթի մը բաց տեղերը լեցնել։

Սդէնլի այս սրտածուց և աղեխարշ տեսարանը կ'դիտէր, յամր ու անշարժ։

Դիւանապետը՝ գործը լմնցնելէ ետք, պահակ զինուորի մը հրամայեց բանտ տանիլ կալանաւորուհին։

— Եկէ՛ք, ըսաւ Դրիւպէր Լիւսիէնի։

— Ո՞ւր պիտի բաժնէ՞ք իրմէ, հարցուց դիւանապետը մարդասիրական զգացումէ թելադրուած։

— Զաւա՛կս, պոռաց Օր. Մօնդիէ, այս սպառնալիքէն զարհուրած։ Զաւակս պիտի բաժնէ՞ք ինէ։

Եւ շալին մէջ փաթթեց ու կուրծքին վրայ սեղմեց զայն, որպէսզի մէկը չկրնայ իր ձեռքէն յափշտակել։

— Ո՛չ, ըսաւ Դրիւպէր, զաւակնիդ ձենէ բաժնող չկայ։ Քալեցէ՛ք։

Եւ անոր թեւէն բռնելով, մինչև գրասենեակին դուռը տարաւ։

Լիւսիէն ընդդիմութիւն չէր ըներ։

Ռօպէրդ Սդէնլի, որ անոր միւս թեւէն բռնած էր, կամացուկ մը անոր ականջին ի վար ըսաւ.

— Քաջալերուեցէ՛ք, Տիկի՛ն, և յուսացէ՛ք ես պիտի չլքանեմ զձեզ։

Լիւսիէն իր ազատարարին ձայնը ճանչցաւ և պատասխանեց.

— Կ'սոսկամ թէ աւելի աղէկ էր որ մեռնէի։

Իսկ Դրիւպէր, որ ամէն բան լսած էր, ինքնիրեն ըսաւ.

— Վա՛յ եկեր է այս կնոջ գլխուն, եթէ աս օտարականը պիտի պաշտպանէ զինք։ Մտքէն չանցըներ կոր թէ ինք ալ սոսկալի ծակը պիտի մտնէ։

Ու կ'առաջնորդէր Օր. Մօնդիէն այն մութ, աղտոտ նրբանցքներուն մէջէն որոնցմէ պարտաւորուած էին անցնիլ բանտ երթալու համար։ Խեղճ Լիւսիէն ամէն քայլին կ'սայթաքէր։ Եթէ զինք չբռնէին քանի անգամ ինկած պիտի ըլլար։

Վերջապէս բանտ հասան։

Այն տխրաշունչ աղմուկէն, որ բանտին մեծ դրան խոշոր չախչախին բաղխումէն առաջ եկած էր, Լիւսիէն ինքզինքին եկաւ, հասկցաւ թէ ո՛ւր կ'տանէին զինք, ու դողով մը սարսռաց։ Եւ երբ ահագին դուռը ճռնչելով բացուեցաւ ու բերանաբաց անդունդը տեսնուեցաւ, խեղճ կինը սոսկումի աղաղակ մ'արձակեց։

— Քաջալերութի՛ւն, Տիկին, ըսաւ նորէն օտարականն և հեռացաւ գնաց, վասն զի կ'զգար թէ անկէ անդին պիտի չթողէին զինք։

Եւ բանտին ծանր դուռը գոցուեցաւ, մահուան զանգակի մը պէս ղօղանջելով Դուրէլ փողոցի զոհին աղջկան վրայ։

— Ահա կորսուած կին մը. եթէ չմիջամտեմ, ըսաւ ինքնիրեն Ամերիկացին ճամբան գացած ատեն։ Հրամանագիրն ստորագրուած է Մ. Տուէի կողմէ, որ լուրջ մէկն է և հարկ է որ անոր մեղսակցութեան ապացոյցը գտած ըլլայ։ Իրաւ որ տարօրինակ բան մը պիտի ըլլայ, եթէ կարենամ անոր անմեղութիւնն ապացուցանել։

Այս խորհրդածութիւններով Ռօպէրդ Սդէնլի հասած էր Քոնսիէրժըրիի քարափին վրայ ուրկէ պանդոկին ճամբան բռնեց։

Յանկարծ գրպանին մէջ շօշափեց առարկայ մը, որ իրենն ըլլալը չէր թուեր։ Անմիջապէս գրպանէն դուրս հանեց զայն և տեսաւ որ Օր. Մօնդիէի մէտալիօնն էր, զոր մոռցած էր տիրոջը վերադարձնել։ Եւ կազի մը լոյսին մօտենալով բացաւ զայն և երեսուն տարեկան մարդու մը պատկերը տեսաւ անոր մէջ։

Սիրահարն է անշուշտ, ըսաւ ինքն իրեն, այսինքն մարդասպանը, ինչպէս որ կ'կարծէ Մ. Տուէ։ Հանելուկն իրօք հետաքրքրական է, զոր ե՛ս միայն պիտի կրնամ լուծել բարեբախտաբար։

ԺԵ.

ԱՀԱՒՈՐ ԳԻՇԵՐ

Բանտարկեալի մը բոլոր նուաստացուցիչ ձեւակերպութիւնները կրելէ ետք, Օր. Մօնդիէ յանձնուեցաւ Սէն Ժօզէֆի Քոյրերէն միոյն։

Այս կրօնաւորուհիները, որ բանտարկեալները նայելու և խնամելու զոհած են ինքզինքնին, ամէն յարգանքի արժանի են։ Հետեւաբար, հոս բնաւ մտքերնուս չանցնիր զանոնք քննադատել,

Միայն թէ, ամէն բան անկողմնակալութեամբ նկարագրել ուզելնուս համար, քանի մը խօսք պիտի ընենք։

(Շար.) Թարգմ. ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. Պոլիս, Նօ 23, 25, Պապը Ալի Ճատտէսի